

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui „Europos veiksmų planas ekologiškam maistui ir ūkininkavimui“

(2005/C 71/04)

REGIONŲ KOMITETAS,

Atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Europos veiksmų planas ekologiškam maistui ir ūkininkavimui“ (KOM (2004) 415 galutinis) ir jo priedą - Komisijos personalo darbo ataskaitą „Europos veiksmų planas ekologiškam maistui ir ūkininkavimui“ (SEC(2004) 739);

Atsižvelgdamas į Europos Komisijos 2004 m. liepos 5 d. sprendimą konsultuotis su komitetu šiuo klausimu pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmą dalį;

Atsižvelgdamas į komiteto pirmininko 2004 m. sausio 27 d. sprendimą Tvarios plėtros komisijai duoti nurodymą parengti nuomonę šiuo klausimu;

Atsižvelgdamas į 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų ⁽¹⁾ bei pridėtas pataisas;

Atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybos reglamentui dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (KOM(2004) 490 galutinis - 2004/0161(CNS));

Atsižvelgdamas į komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui: „Bendros žemės ūkio politikos termino vidurio peržiūra“ (KOM(2002) 394 galutinis) – CdR 188/2002 fin ⁽²⁾;

Atsižvelgdamas į komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl tvaraus žemės ūkio kryptų (KOM(1999) 22 galutinis) - CdR 183/1999 fin ⁽³⁾;

Atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 20 d. Tvarios plėtros komisijos priimtą komiteto nuomonės projektą (CdR 251/2004 rev. 1) (pranešėjas: p. Jyrki Myllyvirta, Mikkelio miesto meras (Suomija/ELP),

Kadangi:

- 1) ekologiškas maistas ir ūkininkavimas vaidina ypač svarbų vaidmenį siekiant žemės ūkio produkcijos poreikį priartinti prie rinkos reikmių, turint omenyje į ES gyventojų norus ir atsižvelgiant į pasiektą aukštą aplinkosaugos, išteklių apsaugos ir gyvūnų gerovės lygį bei stiprinant tvarią plėtrą Europoje;
- 2) Komisijos komunikate tiksliai pabrėžiamas dvejopas ekologiško ūkininkavimo visuomeninis vaidmuo: iš vienos pusės, tai yra aplinkai nekenksmingas ir saugus maisto bei kitų žemės ūkio produktų, atitinkančių vartotojo poreikius ir kuriuos gaminti skatina rinkos jėgos, gamybos metodas; o iš kitos pusės, tai visuomenei teikia naudos, nes ypač skatinama tvari plėtra, aplinkosauga ir gyvūnų gerovė;
- 3) reikia atkreipti ypatingą dėmesį į ekologiškos gamybos sąlygų užtikrinimą esant įvairioms aplinkybėms skirtinguose Bendrijos regionuose. Ekologiškų produktų standartai turi būti patikimi, vienodi, aiškūs ir atitinkantys ekologiškos gamybos principus, bet tuo pačiu jie turi siūlyti realias gamybos bei perdirbimo galimybes ateityje visoje Bendrijoje, esant skirtingoms gamtinėms ir rinkos sąlygoms.

Komitetas savo 57-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2004 m. lapkričio 17-18 d. Briuselyje (2004 m. lapkričio 17 d. posėdyje) patvirtino šią nuomonę.

⁽¹⁾ OL L 198, 1991-07-22, psl. 1

⁽²⁾ OL C 73, 2003-03-26, psl. 25

⁽³⁾ OL C 156, 2000-06-06, psl. 40

1. Regionų komiteto požiūriai

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1 **pažymi**, kad komunikatas yra teigiamas ir sveikintinas žingsnis į priekį ekologiškos gamybos vertės pripažinimo ir jos būtinybės didinimo Europos Sąjungoje atžvilgiu;

1.2 **giria** faktą, kad komunikatas buvo parengtas labai rūpestingai ir glaudžiai bendradarbiaujant su suinteresuotomis šalimis;

1.3 **pabrėžia**, kad ekologiška gamyba turi reikšmingą vietinį ir regioninį poveikį, o vietos ir regioninė valdžios institucijos turi atlikti pagrindinį vaidmenį įgyvendinant komunikate nustatytus siekinius;

1.4 **jaučia**, kad komunikato sfera yra ganėtinai bendra, o jo siekiniai tam tikrais atžvilgiais yra kuklūs, kadangi ekologiškos gamybos dalį reikia padidinti, jeigu norima pasiekti reikšmingų aplinkosaugos rezultatų.

Rinkos mechanizmai

REGIONŲ KOMITETAS

1.5 **pabrėžia** rinkos skatinimo bei vartotojų ekologiškų produktų išsąmoninimo stiprinimo svarbą ir tikisi, kad Bendrija taip pat prisidės prie šiuo atžvilgiu vykdomų kampanijų finansavimo. Ekologiškų produktų išsąmoninimo stiprinimas yra platesnės informacijos ir skatinimo veiklos, kurios tikslas yra padidinti žmonių tvarios plėtros principų supratimą, dalis. Kampanijų finansavimas turi būti organizuotas taip, kad smulkūs gamintojai ir mažos bei vidutinio dydžio įmonės maisto sektoriuje taip pat turėtų galimybę juose dalyvauti.

1.6 **sveikina** pasiūlymus didinti ES ekologinės emblemos naudojimą, greta dabartinių nacionalinių ir regioninių emblemų. Svarbiausia yra, jog būtų vienodas ir patikimas ES emblemos naudojimo ant produktų iš ES ir ne iš ES, kriterijus. Ant ES ekologinės emblemos turi būti galima įrašyti informaciją apie produkto kilmės regioną.

1.7 **pripažįsta**, kad ekologinių standartų harmonizavimo poreikis yra lemiamas Bendrijos rinkos skatinimo iniciatyvų sėkmei ir pritaria komunikato pasiūlymams šiuo atžvilgiu. Pasiūlymai užbaigti standartus (perdirbamų gyvūninių produktų, gyvūnų gerovės, aplinkosaugos standartus ir t.t.) ir nustatyti harmonizuotus naujų produktų grupių standartus (akvakultūros ir augalų veisimo, organinio vyno) turi būti remiami;

1.8 **pabrėžia**, kad standartų harmonizavimas yra būtinas, siekiant užtikrinti laisvą prekių judėjimą vidaus rinkoje. Dirb-

tinių prekybos kliūčių panaikinimas padės skatinti pasiūlos ir paklausos balansą. Iš vienos pusės, sektoriaus plėtrą keliose rinkose dabar varžo žaliavų pasiūlos galimybių problemos, o iš kitos pusės, atokesnių ir negausiai apgyvendintų gamybos regionų atžvilgiu yra svarbu, kad nebūtų kliūčių vykdyti produktų rinkodarą didesnės paklausos vietovėse;

1.9 **sutinka**, kad pasiūlymas tobulinti ekologiško ūkininkavimo statistinių duomenų kaupimą yra pateisinamas rinkos plėtros stebėsenos atžvilgiu.

Tarptautinės prekybos sumetimai

REGIONŲ KOMITETAS,

1.10 **pabrėžia**, kaip buvo argumentuota komunikate, kad šiuo atveju taip pat reikia skatinti kliūčių tarptautinei prekybai ekologiškais produktais panaikinimą. Laisva prekyba garantuotų adekvačias galimybes tose srityse, kur vietinė pasiūla yra nepakankama, o taip pat padidintų aplinkai nekenksmingų auginimo metodų taikymą už Bendrijos ribų. Tarptautinė prekyba galima ten, kur jos reikia, kad pasiekti veiklos lygį, siekiant ekonominės vertės. Tuo pačiu reikia pabrėžti, kad organinio ūkininkavimo esmėje glūdintys tvarios plėtros principai yra palankūs vietinės ir regioninės gamybos bei rinkodaros stiprinimui. Trečiasis šalis įtraukiant į atitinkamų sąrašą, dėmesys turi būti kreipiamas ne tik į atitinkamas taisykles, taikomas ekologiškai produkcijai, bet taip pat ir į kitus maisto produktams taikomus ES standartus.

Bendrijos žemės ūkio politika

REGIONŲ KOMITETAS,

1.11 **pažymi**, kad Bendrijos ir valstybių narių žemės ūkio politikoje ekologiško ūkininkavimo skatinimui reikia suteikti daugiau reikšmingumo. Didesnė Bendrijos ir nacionalinių fondų, skirtų aplinkai nekenksmingos žemės ūkio gamybos paramai, dalis turi būti skiriama ekologiškai gamybai, nei skiriama dabar. Siekiant iki aukščiausio laipsnio padidinti teigiamą poveikį aplinkai, ekologiškas ūkininkavimas taip pat turi būti gyvybinga ūkininkų alternatyva labiausiai pritaikytose intensyviai ūkininkavimui perdirbimo srityse.

1.12 **pabrėžia**, kad vietoje regioninės specializacijos, paramą reikia teikti projektams ir iniciatyvoms, kurie lemia geresnę ekologiškų pasėlių auginimo ir gyvulininkystėje paremto ūkininkavimo integraciją. Be to, reikia stengtis rasti būdų sustiprinti su gyvulininkystėje susijusios ekologiškos gamybos būtinumą;

1.13 **pritaria** komunikate pateiktiems pasiūlymams padėti ir skatinti nacionalines sprendimus priimančias institucijas kiek įmanoma plačiau taikyti skirtingas paramos formas. Tyrimai rodo, kad ekologiškas verslas kaimo vietovėse dažnai gauna įplaukas iš daugelio skirtingų šaltinių ir jis yra aktyvus kaimo vietovių operatorių tinkluose. Todėl kaimo įvairovės ir kaimo vietovių gyvybingumo palaikymo atžvilgiu svarbu, kad ekologiškam ūkininkavimui ir gamybai būtų skirtas svaresnis kaimo plėtros programų finansavimas;

1.14 **pritaria** komunikatui, kad produktai, paženklininti etiketėmis kaip turintys genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) negali būti ženklinami etiketėmis kaip ekologiški produktai, ir jog antraeilių GMO ribos ekologiškoje produkcijoje turi būti tokios pačios kaip ir bendra ženklinimo etiketėmis riba. Bendros dar nenustatytos grūdų ribos turi būti nustatytos ties tuo lygmeniu, kurį taip pat būtų galima taikyti ekologiškoje gamyboje;

1.15 **mano**, kad ilgalaikėje perspektyvoje svarbu apsvaistinti maisto gamybos aplinkosaugos išlaidų įtraukimo į produktų kainas būdus ir taip sustiprinti aplinkai nekenksmingų produktų iš atitinkamo regiono padėtį rinkoje.

Moksliniai tyrimai

REGIONŲ KOMITETAS,

1.16 **pažymi** mokslinių tyrimų svarbą sprendžiant ekologiškų produktų gamybos ir rinkodaros srityje pasitaikančias problemas sektoriuje, kuris vis dar infantiliškame amžiuje. Mokslinių tyrimų temos, konkrečiai susijusios su ekologiniu sektoriumi, turėtų būti atskirai finansuojamos pagal svarbą ir vystymo siekinius tiek nacionalinėse, tiek ES finansuojamose programose;

1.17 **norėtų** sustiprinti regioninių mokslinių tyrimų ir švietimo įstaigų bei patariamųjų struktūrų, sprendžiančių ekologiškos gamybos iššūkius, pajėgumus. Jų veikla padeda plačiau skatinti kaimo plėtrą. Operatoriai ekologiškame sektoriuje daugiausia yra smulkūs gamintojai ar gamintojų organizacijos, kurių nuosavi išteklių nepakankami, kad tvirtai valdyti kylančias sudėtingas problemas.

Briuselis, 2004 m. lapkričio 17 d.

Užtikrinimas ir tikrinimas

REGIONŲ KOMITETAS,

1.18 **su malonumu pastebi** kad Veiksmų planas nuodugniai numato užtikrinimo ir tikrinimo, o taip pat poreikio sukurti juos pagrindžiančius standartus, klausimus. Standartai ir tikrinimas yra svarbūs, nes užtikrina ekologiškų produktų vientisumą. Atsižvelgiant, kad valstybės lėšos naudojamos remti ekologinę grandinę, o taip pat, kad vartotojai moka įmokas už ekologiškus produktus, privalo būti garantija, kad projektai atitinka ekologines taisykles visoje Bendrijoje;

1.19 **nurodo**, kad sudėtingi kontrolės mechanizmai yra pagrindinis kaštų veiksnys, ypač smulkių ekologiškų gamintojų atžvilgiu. Todėl tikrinimas turėtų būti pagerintas įvedant pavojumi paremtą metodą, kuris taikosi į didesnę pavojų keliančių operatorių. Atsižvelgiant į ekologiško ūkininkavimo viešųjų gėrybių elementą, esama pagrindo panaudoti valstybės lėšas padengti dalį tikrinimo ir užtikrinimo kaštų, o ypač užtikrinant, kad šie tikrinimo ir užtikrinimo kaštai netaptų kliūtimi pradėti gamybą.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

2.1 **prašo**, kad įgyvendinant Europos ekologiško maisto ir ūkininkavimo veiksmų planą, ypatingas dėmesys būtų skiriamas sąlygų šios veiklos puoselėjimui visoje ES užtikrinimui, o taip pat, kad įgyvendinimas vyktų glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir vietos bei regioninės valdžios institucijomis;

2.2 **mano**, kad būtina koordinuoti Bendrijos priemonių įgyvendinimą su vietos bei regioninės valdžios priemonių įgyvendinimu, o taip pat, kad Komisija vykdytų Veiksmų plano stebėseną, neužkraunant valstybėms narėms naujų finansinių ir administracinių sunkumų, bei, kur reikia, teiktų naujus pasiūlymus;

2.3 **ragina** valstybes nares naudoti kaimo plėtros priemones skatinti vietos ir regioninių ekologiškų produktų rinkas;

2.4 **ragina** valstybinio sektoriaus operatorius ir iš valstybės lėšų finansuojamus operatorius, tokius kaip vietos ir regioninės valdžios institucijos, skatinti ekologiškus produktus, pavyzdžiui, mokyklose, priešišios dienos metu centruose ir kitose institucijose.

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB